

รายงานการวิจัย

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้
โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2 : กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

โรงเรียนบ้านทุ่งชน

โรงเรียนบ้านอินทนิล

โรงเรียนบ้านน้ำขาว

โรงเรียนวัดสโมสร

โรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

รายชื่อวิทย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภินันท์พร สถิตย์ภาคีกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มลิวัลย์ สมศักดิ์

อาจารย์ ดร. อารี สารีปา

อาจารย์ ดร.ปรีชา สามัคคี

อาจารย์กฤษณา ใจสบาย

อาจารย์ ธารหทัย มาลาเวช

โรงเรียนบ้านทุ่งชน: นายคำนวม มิตรกระจำง

โรงเรียนบ้านอินทนิล: นางสาวดารุณี บุญวิก

โรงเรียนบ้านน้ำขาว: นายสมเจดน์ ไชยเมือง

โรงเรียนวัดสโมสร: นางสาวชุศรี กาญจนวงศ์

โรงเรียนบ้านทุ่งขันหมาก: นายวิสุทธิศักดิ์ หวานพร้อม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4:

นางสาวเกษร ใจห้าว

นางสาวสุนันฐา เจริญผล

นางศุภรินทร์ เด่นดวง

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2: กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นโครงการวิจัยที่คณะครุศาสตร์รับจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554-2556 ในปีงบประมาณ 2554 เป็นการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้สำหรับพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ในปีงบประมาณ 2555 เป็นการนำรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียน และปีงบประมาณ 2556 จะเป็นการขยายผลการใช้รูปแบบไปยังโรงเรียนเครือข่ายที่สนใจ

การดำเนินงานตามโครงการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) วิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช 4) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช 5) ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 6) ถอดบทเรียนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช

พื้นที่วิจัยได้แก่โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านทุ่งชน โรงเรียนบ้านอินทนิล โรงเรียนบ้านน้ำขาว โรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก และโรงเรียนวัดสโมสร ผู้ร่วมกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 6 คน และนักวิจัยจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนที่เป็นพื้นที่วิจัย ได้แก่ ศึกษาพิเศษจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 3 คน ครูและผู้บริหารโรงเรียนบ้านทุ่งชน รวม 16 คน โรงเรียนบ้านอินทนิล จำนวน 9 คน โรงเรียนบ้านน้ำขาว จำนวน 5 คน โรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก จำนวน 5 คน และโรงเรียนวัดสโมสร จำนวน 11 คน และผู้ให้ข้อมูล/แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน/ชุมชน กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน

แบบแผนและวิธีการดำเนินวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) ของเคมมิสและแมคแทกการ์ด (Kemmis and McTaggard) ซึ่งเป็นกรวิจัยที่มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มุ่งแก้ปัญหา/พัฒนางานที่เกิดจากการปฏิบัติงานโดยคนในหน่วยงาน/องค์กรและนำข้อค้นพบไปใช้ในการปฏิบัติงาน และใช้

แนวคิดของการพัฒนาทั้งโรงเรียน (School Approach Reform) ที่มุ่งให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการดำเนินงานที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบขององค์กร ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสาน (mixed method) มีขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนา 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการวิจัย 2) ขั้นวิเคราะห์เป้าหมายร่วมกัน 3) ขั้นตอนยกร่างรูปแบบ 4) ขั้นตรวจสอบรูปแบบ 5) ขั้นปรับปรุงรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบท และ 6) ขั้นการทดลองใช้และประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบ

1. ขั้นเตรียมการวิจัย (Pre Research Phase) ได้แก่ การกำหนดพื้นที่วิจัยและสรรหาโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัย โดยประชุมร่วมกับศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์ประสานโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ มีการจัดประชุมและลงพื้นที่โรงเรียนเพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจแนวทางดำเนินงานแก่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชน และวิเคราะห์บริบทความต้องการจำเป็นของโรงเรียนร่วมกัน

2. ขั้นวิเคราะห์เป้าหมายร่วมกัน (Goal Analysis Phase) เป็นการเก็บรวบรวมสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ของโรงเรียนโดยใช้แบบสอบถาม ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารข้อมูลโรงเรียน ผลการทดสอบระดับต่างๆ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหาร และสังเคราะห์ผลการศึกษานิเทศก์ของโรงเรียน สภาพ ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการยกร่างรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็น พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา/ พัฒนาร่วมกันของแต่ละโรงเรียน

3. ขั้นตอนยกร่างรูปแบบ (Model Developing Phase)

ผู้ร่วมวิจัยวางแผนยกร่างรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและบริบทของสถานศึกษาโดยใช้ผลการสังเคราะห์จากขั้นที่ 2 ซึ่งรูปแบบดังกล่าวมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้คือ ที่มา/ แนวคิดของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ยุทธศาสตร์ของรูปแบบ ขั้นตอน/กิจกรรมของรูปแบบ การนำรูปแบบไปใช้ในขั้นต้น ยกร่างรูปแบบนี้ได้ดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยของเคมมิส และแมคแทคการ์ติดตามขั้นตอนการวางแผน ปฏิบัติตามแผน สังเกต/ตรวจสอบ และสะท้อนผลหลายรอบจนได้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียนที่มีลักษณะที่แตกต่างกันตามสภาพปัญหาและบริบท

4. ขั้นตรวจสอบรูปแบบ (Model Assessing Phase) โดยกำหนดวิธีการตรวจสอบ คือ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบของแต่ละโรงเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา และตรวจสอบโดยการวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มี

ประเด็นในการตรวจสอบ ได้แก่ ความสอดคล้องภายนอกและภายในขององค์ประกอบ ความชัดเจนของแต่ละองค์ประกอบ ความถูกต้องของแต่ละองค์ประกอบ ความเหมาะสมของขั้นตอน/ กิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมาย ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ ความทันสมัย และความยืดหยุ่นในการนำรูปแบบไปใช้ ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ คณะผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการตรวจสอบรูปแบบ รวมทั้งสะท้อนผลการตรวจสอบรูปแบบกับผู้ร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อมาข้อมูลมาปรับปรุงรูปแบบ

5. ขั้นปรับปรุงรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบท (Model Revising Phase) โดยใช้ผลการสังเคราะห์การตรวจสอบรูปแบบ รวมทั้งการสะท้อนผลกับผู้ร่วมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ มีความสอดคล้องกับทฤษฎีและบริบทของโรงเรียน และจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ

6. ขั้นการทดลองใช้และประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบ (Model Implementation and Conclusion Phase) เป็นการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาไปทดลองใช้ ติดตามและประเมินผล เก็บรวบรวมผลการดำเนินงาน และสรุปและถอดบทเรียน

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาบริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

1.1 ด้านข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า โรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนมีจำนวนบุคลากรแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันทั้งจำนวนครู ตำแหน่ง และระดับการศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มตามกลุ่มแรกเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนรวมทุกระดับจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 100 คน และมากกว่า 100 คน แต่ไม่เกิน 200 คน ส่วนกลุ่มที่สองเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มี 1 โรงเรียน จำนวนนักเรียนรวมทุกระดับมากกว่า 200 คน แต่ไม่เกิน 300 คน

ด้านทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียน พบว่ามีผลทักษะการคิด จำนวน 3 โรงเรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ โรงเรียนบ้านทุ่งชนและโรงเรียนบ้านอินทนิลมีร้อยละของนักเรียนที่มีทักษะการคิดอยู่ในระดับดีมากกว่าระดับพอใช้ถึงปรับปรุง และอีกกลุ่มหนึ่งคือ โรงเรียนบ้านน้ำขาวนักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการคิดอยู่ในระดับพอใช้ถึงปรับปรุง

1.2 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมชุมชนรอบโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 5 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนกึ่งเมือง 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านทุ่งชน โรงเรียนบ้านอินทนิล และโรงเรียนวัดสโมสร์ ส่วนอีก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านน้ำขาว และโรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก ตั้งอยู่ในพื้นที่สวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน มีประชากรไม่หนาแน่น โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นหน่วยงาน/ องค์กรภายนอกระดับอำเภอหรือจังหวัด ทำให้มีข้อจำกัดในการพัฒนาและส่งเสริมการ

เรียนรู้ของผู้เรียน มีเขตพื้นที่บริการไม่เกิน 3 หมู่บ้าน ผู้ปกครองมีรายได้ไม่แน่นอน ผู้ปกครองส่วนหนึ่งส่งลูกไปเรียนในเมืองเพราะมองว่าโรงเรียนในเมืองมีคุณภาพมากกว่าโรงเรียนในชุมชน ยกเว้นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้านน้ำขาวและโรงเรียนบ้านทุ่งชันหมากส่วนหนึ่งมีอาชีพทำสวนยางพาราจะไม่มีเวลาไปส่งลูกหลานในตอนเช้าจึงให้ลูกเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน อีกทั้งชุมชนเห็นความสำคัญในการศึกษา รักและหวงแหนโรงเรียน ไม่ต้องการให้โรงเรียนถูกยุบ กรรมการสถานศึกษาเป็นผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการก่อตั้งและสร้างโรงเรียน มีความเชื่อมั่นและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นอย่างดี ต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนสอนได้มีคุณภาพอย่างโรงเรียนที่อยู่ในเมือง เช่น การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

1.3 ความต้องการในการพัฒนาของครูและผู้บริหาร จากการศึกษาพบว่าความต้องการในการพัฒนาดตนเองที่แตกต่างกันตามสถานะ ครูมีความต้องการด้านนวัตกรรมการเรียนการสอน การใช้ ICT ในการสอน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่วนผู้บริหารมีความต้องการพัฒนาด้านนวัตกรรมการบริหาร การนิเทศ การวิจัย การพัฒนาครู สำหรับวิธีการพัฒนาที่ครูต้องการได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติกับผู้เชี่ยวชาญ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่วนผู้บริหารต้องการพัฒนาโดยการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน การสัมมนา การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจากการศึกษาและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ที่สำคัญได้ 3 ประเด็น คือ 1) การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นพื้นฐาน 2) การพัฒนาครูและผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก และ 3) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

3. ผลการวิจัยและพัฒนา รูปแบบพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า แต่ละโรงเรียนสามารถพัฒนารูปแบบในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการในการพัฒนาการคิดให้กับผู้เรียน โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) แนวคิด/ที่มาของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) ยุทธศาสตร์ 4) ขั้นตอนและกิจกรรม 5) การนำรูปแบบไปใช้ ผลการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความสอดคล้องภายในและภายนอกของรูปแบบอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ส่วนคุณภาพด้านอื่น ๆ เช่น ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ฯลฯ อยู่ระหว่าง 4.20-5.00 อยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ไขในส่วนของความชัดเจนของกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ การนำรูปแบบไปใช้ เป็นต้น รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กของแต่ละโรงเรียนมีลักษณะที่แตกต่างกันตามสภาพปัญหาและบริบทดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบเรียนรู้จากประสบการณ์สู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนบ้านทุ่งชน
2. รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบอินทนิลรวมใจใช้โครงงานสานต่อการคิด ของโรงเรียนบ้านอินทนิล
3. รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบร่วมคิดร่วมทำ นำผู้เรียนสู่การคิด สัมฤทธิ์ด้วย ของโรงเรียนบ้านน้ำขาว
4. รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน “การแลกเปลี่ยนความรู้สู่การปฏิบัติ : การบูรณาการใช้ ICT ในการจัดการเรียนรู้ ”
5. การพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบภาคีเครือข่าย “ใจประสานใจ” เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน ของโรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก

4. การทดลองใช้รูปแบบ การนำรูปแบบการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กมีการดำเนินงาน แยกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับโครงการและระดับโรงเรียน มีขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอน/กิจกรรมระดับโครงการ	ขั้นตอน/ กิจกรรมระดับโรงเรียน
<p>1. การเตรียมการ</p> <p>1.1 สร้างความเข้าใจกับโรงเรียนเกี่ยวกับกรอบการดำเนินงานระยะที่ 2 ทบทวนรูปแบบและแผนการดำเนินงาน</p> <p>1.2 จัดทำตัวบ่งชี้ความสำเร็จและแบบประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อประเด็นพัฒนาของผู้ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1. การเตรียมการ</p> <p>1.1 ทบทวนรูปแบบ และแผนการดำเนินงาน</p> <p>1.2 จัดทำตัวบ่งชี้ความสำเร็จและแบบประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อประเด็นพัฒนาของโรงเรียน</p>
<p>2. การดำเนินงาน</p> <p>2.1 สนับสนุนวิทยากร</p> <p>2.2 จัดกิจกรรมการพัฒนาครู</p> <p>2.3 ให้สนับสนุนสื่อ เอกสาร คำรา</p> <p>2.4 จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>2.5 นิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน</p>	<p>2.การดำเนินงาน</p> <p>2.1 จัดกิจกรรมพัฒนาครูและผู้บริหารภายในโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ</p> <p>2.2 ครุนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>2.3 นิเทศติดตามทั้งการประชุม จัดกิจกรรมการพัฒนาครูประจำสัปดาห์/เดือน การพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ และการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้</p>

ระดับโครงการ	ระดับโรงเรียน
<p>3. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>3.1 รวบรวมข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มครู ผู้บริหาร และนักเรียน</p> <p>3.2 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาและการเข้าร่วมโครงการทั้งระดับโครงการและระดับโรงเรียน</p> <p>3.3 รวบรวมข้อมูลจากเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้และชิ้นงานของผู้เรียน</p> <p>3.4 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์เนื้อหา</p>	<p>3. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>3.1 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งก่อนและหลังการพัฒนา</p> <p>3.2 รวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกต การพูดคุยกับครู นักเรียนระหว่างการพัฒนา/ การตรวจเอกสาร ชิ้นงานครู และผู้เรียน</p> <p>3.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และ T-test</p>
<p>4. การสรุปและรายงานผล นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเขียนสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน</p>	<p>4. การสรุปและรายงานผล นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเขียนสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน</p>

5. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านทักษะและการปฏิบัติ 3) ด้านเจตคติ และ 4) ด้านผลงานหรือชิ้นงาน เป็นผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ สรุปได้ดังนี้

5.1 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารโรงเรียน

5.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีผลการประเมินตนเองหลังการนำรูปแบบไปใช้เพิ่มขึ้น มีคำร้อยละการเปลี่ยนแปลงของแต่ละโรงเรียนอยู่ระหว่าง 15.00 – 33.33 โดยผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นในเรื่องเป้าหมาย และแนวคิดในการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร การสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอย่างมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียน สามารถใช้กระบวนการนิเทศติดตามอย่างกัลยาณมิตรและเป็นระบบมากขึ้น

5.1.2 ด้านทักษะ/การปฏิบัติ/พฤติกรรมกรรมการบริหาร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีผลการประเมินตนเองหลังการนำรูปแบบไปใช้เพิ่มขึ้น มีคำร้อยละการเปลี่ยนแปลงของแต่ละโรงเรียนอยู่ระหว่าง 18.00 – 57.00 โดยผู้บริหารมีการจัดป้จจัยเกื้อหนุนครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก มีทักษะการนิเทศอย่างกัลยาณมิตรและเป็นระบบมากขึ้นในระดับมากที่สุด มีความสามารถจูงใจครูให้อยากทำงาน การสร้างความสัมพันธ์และ

ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด มีทักษะการประเมินโครงการและความสำเร็จของงานอยู่ในระดับปานกลาง มีความสามารถในการจัดการความรู้ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนให้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีคุณภาพของบุคลากร และมีการพัฒนางานอื่นๆ ในหน้าที่ของตนเองให้เป็นระบบโดยใช้กระบวนการ PDCA

5.1.3 ด้านความพึงพอใจ/คุณลักษณะ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีผลการประเมินตนเองหลังการนำรูปแบบไปใช้เพิ่มขึ้น มีค่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของแต่ละโรงเรียนอยู่ระหว่าง 09.00 – 50.00 ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้และเทคนิคในการติดตามผล มีปฏิสัมพันธ์กับครูในทางที่ดีขึ้น มีการพูดคุยเรื่องวิชาการ/การเรียนการสอนกับครูมากขึ้น

5.1.4 ด้านผลผลิต/ผลงาน/ชิ้นงาน ผู้บริหารมีรายงานการวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: การเรียนรู้จากประสบการณ์สู่การปฏิบัติ” ของโรงเรียนบ้านทุ่งชน รายงานวิธีการปฏิบัติที่ดี เรื่อง “การแลกเปลี่ยนความรู้สู่การปฏิบัติ: บูรณาการ การใช้ ICT ในการเรียนรู้” สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 รายงานการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน “การแลกเปลี่ยนความรู้สู่การปฏิบัติ . บูรณาการ การใช้ ICT ในการจัดการเรียนรู้” ของโรงเรียนวัดสโสมสร

5.2 ผลที่เกิดขึ้นกับครู

5.2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่าครูมีผลการประเมินตนเองหลังการนำรูปแบบไปใช้เพิ่มขึ้น มีค่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของทุกโรงเรียนอยู่ระหว่าง 9.94-40.89 โดยภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนสูงกว่าก่อนการพัฒนา โดยครูมีความรู้ในการวิเคราะห์เนื้อหาและการเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่จะสอนแบบโครงการ การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิเคราะห์หลักสูตร

5.2.2 ด้านทักษะ/การปฏิบัติ พบว่าครูมีผลการประเมินตนเองหลังการนำรูปแบบไปใช้เพิ่มขึ้น มีค่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของทุกโรงเรียนอยู่ระหว่าง 12.95-49.66 โดยครูมีพัฒนาการในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด มีทักษะในการกระตุ้นให้ผู้เรียนระบุประเด็นที่สนใจจะเรียนรู้หรือทำโครงการ และวางแผนการทำโครงการ การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ ICT การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิด

5.2.3 ด้านความพึงพอใจ/ คุณลักษณะ พบว่าครูมีผลการประเมินตนเองหลังการนำรูปแบบไปใช้เพิ่มขึ้น มีค่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงของทุกโรงเรียนอยู่ระหว่าง 5.90-26.56 โดยครูมี

เจตคติที่ดีต่อการวิจัยและพัฒนา มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ การใช้ ICT มีพัฒนาการด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับสูงแต่มีการเปลี่ยนแปลงหลังเข้าร่วมโครงการน้อยที่สุด

5.2.4 ด้านผลผลิต/ ผลงาน/ ชิ้นงาน ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในสาระการเรียนรู้ที่ตนเองถนัด แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ ICT สื่อการเรียนรู้ เช่น ใบงาน

5.3 ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

จากการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาไปทดลองใช้พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้สูงขึ้น โดยมีร้อยละของการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมอยู่ระหว่าง 10.10-22.70 สำหรับโรงเรียนที่นำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาไปทดลองใช้ (เน้นการพัฒนาทักษะการคิด) จำนวน 4 โรงเรียน มีผลการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนโดยภาพรวมในระดับชั้น ป.1-6 ในปีการศึกษา 2555 สูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2553 และ 2554 โดยมีร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง 0.30-6.20 ในปีการศึกษา 2555 มีจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตามเกณฑ์โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.85 สำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนนักเรียนที่มีคะแนนทักษะการคิดตามเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 63.91 นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยภาพรวมทั้งห้าโรงเรียนสรุปได้ดังนี้

5.3.1 ด้านพฤติกรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนเพราะมีอิสระในการทำงานและภาคภูมิใจในผลงานโดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ จะตื่นตัวในการเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว รู้จักทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออกมากขึ้น รู้จักวางแผนการเรียนและการทำงาน ช่างสังเกตและไม่เรียนรู้

5.3.2 ด้านทักษะ/การปฏิบัติ ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านภาษา เช่น มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การพูด การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์ปัญหาท้องถิ่นและพ่อแม่ผู้ปกครอง มีความสามารถในการเขียนรายงานโครงการ มีทักษะการทำงาน ทักษะการทำงาน เช่น การประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุเหลือใช้ การทำความสะอาดเสื้อผ้าและภาชนะที่ใช้ในการรับประทานอาหารของตนเอง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การออม ลดรายจ่ายโดยการปลูกผักสวนครัว มีทักษะในการเรียนรู้และการทำงาน มีทักษะในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้

5.3.3 ด้านผลสัมฤทธิ์และทักษะการคิด นักเรียนมีทักษะการคิดตามจุดเน้นของโรงเรียน มีทักษะการคิดพื้นฐาน และทักษะการคิดขั้นสูงที่สอดคล้องกับระดับชั้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการการใช้ ICT และแผนการจัดการเรียนรู้โครงการบูรณาการการใช้ ICT ผ่านเกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดตามหลักสูตร

5.3.4 ด้านผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน ผู้เรียนมีผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนจากการทำโครงการในทุกระดับชั้น นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศจากการเข้าร่วมประกวดกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการกลุ่มเครือข่ายท่าศาลา 1 จากผลงานการทำโครงการกะลามหัตถกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รางวัลรองชนะเลิศจากการเข้าร่วมประกวดกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการกลุ่มเครือข่ายท่าศาลา 1 จากการทำโครงการแก้วมังกรปั่นสูตรดีท็อกซ์ มีชิ้นงานโครงการจากการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ และ การใช้ Internet เช่น โครงการจัดทำพจนานุกรมคำที่มีตัวการ์นต์โครงการศึกษาองค์ประกอบของนาฏศิลป์ เป็นต้น

5.4 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง/ชุมชน และกรรมการสถานศึกษา

5.4.1 การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น เช่น ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของลูกหลาน ให้ข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นแหล่งเรียนรู้/วิทยากร สนับสนุนอุปกรณ์การเรียน โดยกลุ่มผู้ปกครองมีรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง 13.00-35.00 และการรับรู้ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมีรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่าง 12.00-25.00 ส่วนกรรมการสถานศึกษามีรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมอยู่ระหว่าง 21.00-57.00

5.4.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิรูปทั้งระบบ มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน การเรียนรู้โดยใช้ ICT

5.4.3 การเรียนรู้ภายในชุมชน มีเครือข่ายผู้ปกครอง/ชุมชนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง มีเครือข่ายการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น

5.4.4 การทำงานร่วมกันกับหน่วยงานระหว่างหน่วยงาน การพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานทำให้โรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด สถาบันอุดมศึกษาภาคีเครือข่าย ได้ทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือ และมีการบูรณาการทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่มากขึ้น

6 บทเรียนจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีประเด็นที่ได้เรียนรู้ดังนี้

6.1 ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงาน

6.1.1 ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารทั้งในด้านประเด็นและกระบวนการพัฒนา ทำให้สามารถกำกับติดตามและบริหารจัดการการพัฒนาให้เป็นไปตามแผน เป็นผู้นำและให้คำแนะนำแก่ครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามจุดเน้นของโรงเรียน

6.1.2 ความตระหนัก ความพยายาม ความตั้งใจของครูในการนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาตนเองไปใช้ในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน รวมทั้งเจตคติของครูต่อการเข้าร่วมโครงการปรับแนวคิดและวิถีการทำงาน

6.1.3 บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยในการเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการและการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนตามประเด็นพัฒนา หากสามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องช่วยให้ครูและผู้บริหารมีความมั่นใจกล้าที่จะปรับเปลี่ยนแนวคิดและแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน และเป็นการกระตุ้นให้ครูเร่งพัฒนาตนเองและพัฒนางานอีกด้วย

6.1.4 ความพยายามในการดำเนินการตามรูปแบบและแผนการทดลองใช้รูปแบบของโรงเรียนและโครงการ เช่น การสร้างความเข้าใจ การทบทวนรูปแบบและแผนการทดลองใช้รูปแบบ การจัดกิจกรรมพัฒนาครูตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยให้ครูแต่ละโรงเรียนมีโอกาสนำเสนอผลงานของตนเอง เรียนรู้จากครูโรงเรียนอื่นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเอง และเป็นกำลังใจให้ครูมุ่งมั่นกล้าที่จะปรับเปลี่ยนมากขึ้น

6.1.5 มีปัจจัยภายนอกที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์งานการพัฒนาครูและผู้บริหารตามรูปแบบ เช่น การจัดงานวิชาการระดับเขตพื้นที่ และระดับภูมิภาค มีนโยบายเขตพื้นที่การศึกษาที่สนับสนุนให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงาน

6.2 ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

6.2.1 ผู้บริหารและครูบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการวิจัยทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานและเกิดผลอย่างที่ต้องการได้

6.2.2 ในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียน อาจต้องใช้เวลาออกชั้นเรียนจึงจะทำได้ครบกระบวนการ ทำให้ไม่สามารถติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

6.2.3 ครูบางส่วนมองว่าการพัฒนาตนเองและการเรียนการสอนตามรูปแบบเป็นการเพิ่มภาระเพราะนอกจากมีงานสอนแล้วยังมีงานอื่นๆ ในโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบ และมีงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ

6.2.4 การพัฒนาครูตามรูปแบบที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นช่วยลดปัญหาครูทิ้งห้องเรียนได้บางส่วน เนื่องจากครูต้องไปอบรม/ประชุม/สัมมนาข้างนอกหลายครั้งตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เช่น เขตพื้นที่การศึกษาและ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในช่วงปลายปีงบประมาณ

ใช้นวัตกรรมที่หลากหลายในการพัฒนาทักษะการคิด เพื่อเสนอแนวทางที่หลากหลายในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

2.3 การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาติดตามผลความต่อเนื่องในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาหลังสิ้นสุดโครงการวิจัยแล้ว

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2: กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
ระยะเวลา	มีนาคม-ธันวาคม 2555
คณะนักวิจัย	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช . ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิสิทธิ์พร สถิตย์ภาคกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มลิวลย์ สมศักดิ์, อาจารย์ ดร.อารี สาริปา, อาจารย์ ดร.ปรีชา สามัคคี, อาจารย์กฤษมา ใจสบาย, และอาจารย์ธารททัย มาลาเวช, ผู้บริหาร ครู โรงเรียนบ้านทุ่งชน โรงเรียนวัดสโมสร โรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก โรงเรียนบ้านอินทนิล โรงเรียนบ้านน้ำขาว และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
งบประมาณ	ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) วิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช 4) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช 5) เพื่อประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 6) เพื่อถอดบทเรียนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มเป้าหมาย เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านทุ่งชน 2) โรงเรียนบ้านอินทนิล 3) โรงเรียนบ้านน้ำขาว 4) โรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก และ 5) โรงเรียนวัดสโมสร กระบวนการวิจัยประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการวิจัย 2) ขั้นพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบ 3) ขั้นปรับปรุงรูปแบบ 4) ขั้นการทดลองใช้รูปแบบ และ 5) ขั้นการสรุปผลการใช้รูปแบบ

เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามบริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของโรงเรียน 2) แบบตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษา 3) แบบประเมินความรู้ทักษะ และเจตคติต่อประเด็นและกิจกรรมการพัฒนาตามรูปแบบของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง

6.2.5 การจัดสรรเวลาของนักวิจัยในโครงการและโรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน เนื่องจากภาระงานประจำและความรับผิดชอบในพันธกิจแตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

6.3.1 จัดระบบและกลไกในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นการเฉพาะ สามารถจัดการเรียนการสอน บริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

6.3.3 จัดระบบเสริมสร้างขวัญกำลังใจและความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู และบุคลากรทางสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การกำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ควรทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับบริบทสภาพจริงของโรงเรียน เพื่อกำหนดจุดเน้นในการพัฒนา และสร้างการยอมรับในการพัฒนา จะทำให้ได้รูปแบบที่มีความถูกต้องเชิงทฤษฎีและความเหมาะสมเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

1.2 โรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรทำการทบทวนบริบทของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่เพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับสภาพจริงของโรงเรียนมากที่สุด

1.3 โรงเรียนควรกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามขั้นตอนและแผนปฏิบัติการของรูปแบบอย่างใกล้ชิดเพื่อให้การดำเนินการพัฒนาครูตามรูปแบบบรรลุตามเป้าหมาย

1.4 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียนและมีแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาของที่วิจัยและความพร้อมในการพัฒนาของแต่ละโรงเรียนต่างกัน การวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดพื้นที่วิจัยที่มีความพร้อมสูงเพียงหนึ่งโรงเรียน เพื่อเป็นโรงเรียนต้นแบบในการพัฒนารูปแบบและขยายผลไปสู่การพัฒนารูปแบบของโรงเรียนอื่น ๆ

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนโดยใช้โครงงานเหมือนกันทั้งห้าโรงเรียน การวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาที่ต่างกัน หรือ

กรรมการสถานศึกษาและชุมชน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนาในประเด็นที่เป็นเป้าหมาย 5) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมโครงการในภาพรวม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาบริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนมีความแตกต่างกันด้านข้อมูลพื้นฐานทั่วไป คณะนักวิชาการคิด แต่มีสิ่งที่คล้ายคลึงกันคือ ชุมชนแวดล้อมให้ความสำคัญต่อการศึกษา ให้ความร่วมมือและต้องการให้โรงเรียนคงอยู่ต่อไป ส่วนครูและผู้บริหารมีความต้องการในประเด็นการพัฒนาแตกต่างกัน ส่วนวิธีการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

2. ผลการศึกษาสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสังเคราะห์ได้ 3 ประเด็น คือ 1) การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) การพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก และ 3) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

3. ผลการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่าโรงเรียนมีรูปแบบการพัฒนาเป็นของตนเอง มีความสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน และมีคุณภาพด้านอื่น ๆ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนใหญ่นำการพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้โครงงาน และการบูรณาการ ICT ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 โรง

4. การทดลองใช้รูปแบบ พบว่า โรงเรียนทุกโรงได้ทบทวนแผนดำเนินงานและจัดกิจกรรมตามแผน มีทั้งกิจกรรมพัฒนาครู การนิเทศติดตาม และสนับสนุนทรัพยากร ระดับโครงการมีการสนับสนุนวิทยากร เอกสาร และทรัพยากร การพัฒนาครูและผู้บริหาร การนิเทศติดตาม และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5. ความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า ครูและผู้บริหารมีความเห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สามารถใช้ได้ เกิดผลต่อครูและผู้เกี่ยวข้องตามจุดมุ่งหมาย ครูและผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติต่อประเด็นที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนพัฒนา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความสามารถด้านการคิด มีส่วนร่วมและสนใจการเรียนมากขึ้น ครู ผู้บริหาร และนักเรียนมีชิ้นงานจากการพัฒนาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

6. ผลการถอดบทเรียนจากการดำเนินโครงการ พบว่า ครูและผู้บริหารมีความเห็นว่าการเข้าร่วมโครงการเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อโรงเรียน แต่จะมีปัญหาเรื่องภาระงาน เวลา และความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่พัฒนาอย่างชัดเจน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นและให้การสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น บทเรียนจากการดำเนินงานของโครงการนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กให้กับหน่วยงานต้นสังกัดทั้งระดับประเทศ เขตพื้นที่ และโรงเรียน

Abstract

Title: Research and Development of Small School Teachers and Administrators' Professional Development Model Based on School-Based Management Theory (SBM) Phase II: A Case Study of Nakhon Si Thammarat Province

Author and Affiliation:

Assistant Professor Dr. Apinporn Satitphakeekul,
 Assistant Professor Dr. Maliwan Somsak, Dr.Aree Saripa, Dr.Preecha Samakkee,
 Ajarn Kusuma Jaisabuy, and Ajarn Tarnhatai Malawej
 Faculty of Education, Nakhonsithammarat Rajabhat University, Teachers and Administrators from small schools, Supervisors from the office of Nakhon Si Thammarat primary education service area 4.

Research Grant: Office of National Education Council

Duration: March-December 2012

This research aimed 1) to study small school teachers and administrators' needs to develop their professional skills, 2) to review related literatures and research findings in order to synthesize the body of knowledge regarding teachers and administrators' professional development, 3) to research and develop a professional development model for small school teachers and administrators in Nakhon Si Thammarat province, 4) to try out the developed models in each target school, 5) to find out the results of the developed model implementation, and 6) to study the lesson learned after implementing the developed models. Five small schools under the office of Nakhon Si Thammarat primary education service area 4 were selected by purposive sampling technique. The selected schools were Baan Thung Chon, Baan Intanin, Baan Num Khao, Wat Samosom, and Baan Thung Khunmak schools. Five research procedures were used to collect the data: 1) pre-research phase, 2) goal analysis phase, 3) model developing phase, 4) model evaluating phase, 5) model revising phase, and 6) model implementation and conclusion phase. Research tools were 1) an item list regarding school context and professional development needs,

2) model evaluation forms, 3) evaluation forms of stakeholders' knowledge skills and their attitude towards the developed topics and activities, 4) questionnaire regarding the developed topics and activities satisfaction, and 5) questionnaire regarding project participation. The collected data were analyzed using the indexes of Congruence (IOC), arithmetic means, standard deviations, and t-test for dependent.

The results revealed as follows:

1. The result of school teachers and administrators' need assessment:

It was shown that five schools had some differences in general context, National Test result, and thinking skills scores. However, there were some similarities of community's positive views, cooperation, and would like to keep the schools further. Moreover, school teachers and administrators had different needs in the developed topics but specified the same developing activities.

2. The result of related literature review:

At least three topics were synthesized; there were 1) school based training, 2) small school teachers and administrators' professional development, and 3) theory of model development.

3. The result of research and development of small school teachers and administrators' professional development model based on school – based management theory:

It was revealed that schools had their own professional development models that were compatible to outside factors and among the model's factors. The models also met the other standard criteria. Most models focused on developing students' thinking skills through Project Based Learning, while the other one focused on integrating ICT in teaching and learning management.

4. The developed model implementation activities:

At the school level, all schools revised their implementation plans and were able to run the determined activities. There were teachers' development activities, monitoring and supervision, and resources supporting. At the project level, teachers and administrators developing program, guest speakers, related textbook and other learning media and resources were provided. Also, the supervision monitoring and experiences sharing were included.

5. The results of developed model implementation:

Teachers and administrators viewed that the developed models were appropriate to the schools' contexts and needs. They could be applied and affected to teachers and stakeholders according to the model objectives. Teachers' and administrators' knowledge, skills and attitude towards the devolved topics were higher after participating in the model implementation. Students had got higher learning achievement scores. They also had higher thinking ability, more active participating in learning. Teachers, administrators, and student could conduct their own academic work from model implementation.

6. Lesson Learned from the research project:

It's found that both teachers and administrators realize that their schools gain benefit from participating in the research project. However, there were some limitations such as the over workload, available time, and also the deep understanding of the developed topics. Parents, school committee and communities participate in and support teaching and learning management more than in the past. The lesson learned from the project lead to the policy recommendation at all levels; national, educational service area, and school levels in order to improve educational quality of small schools in Thailand.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2: กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นโครงการต่อเนื่องปีที่ 2 ของโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นโครงการ 3 ปี เริ่มดำเนินการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2554 เป็นการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับปีที่ 2 พ.ศ. 2555 เป็นการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และ ปีที่ 3 พ.ศ. 2556 เป็นการขยายผลไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ได้ให้โอกาสและสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งการนิเทศติดตามให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ และสนับสนุนผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ทำให้การดำเนินงานตามโครงการวิจัยมีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และชุมชนของโรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก โรงเรียนบ้านน้ำขาว อำเภอลี้ชล โรงเรียนบ้านทุ่งชน โรงเรียนบ้านอินหินัน และโรงเรียนวัดสโมสร อำเภอนำศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความสนใจและความร่วมมือในการดำเนินงานตามโครงการวิจัยอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำคณะครุศาสตร์ ที่คอยอำนวยความสะดวกเชิงธุรการ และด้านอาคารสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมและการดำเนินงานตามโครงการวิจัย ทำให้ทีมนักวิจัยของคณะครุศาสตร์สามารถดำเนินงานตามโครงการได้อย่างราบรื่น

คณะผู้วิจัย

7 ธันวาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
บทคัดย่อ.....	ฐ
ABSTRACT	ฅ
กิตติกรรมประกาศ	ด
สารบัญ	ถ
สารบัญตาราง.....	ธ
สารบัญภาพ.....	ป
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดของงการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่จะคาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก.....	10
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนรู้ของครู.....	12
การพัฒนาครูแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	17
เครือข่ายการเรียนรู้.....	22
รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ของ วพร.....	29
การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	33
ผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	35
การนิเทศแบบกัลยาณมิตร.....	39
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ.....	42
การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิด.....	43
การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	46
การใช้ ICT ในการเรียนการสอน.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ผู้ร่วมวิจัย.....	61
ขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียน เป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน.....	79
ตอนที่ 1 บริบทและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก.....	82
ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาครูและ ผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	86
ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียน เป็นฐานของแต่ละโรงเรียนและผลการตรวจสอบรูปแบบ.....	88
ตอนที่ 4 การทดลองใช้รูปแบบ.....	123
ตอนที่ 5 ผลการทดลองใช้รูปแบบ.....	126
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	160
สรุปผลการวิจัย.....	160
อภิปรายผล.....	167
ข้อเสนอแนะ.....	170
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	170
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	170
บรรณานุกรม.....	171
ภาคผนวก.....	176
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรูปแบบ.....	177
ข เครื่องมือวิจัย.....	178
ค ภาพกิจกรรมการวิจัย.....	216

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ยุทธศาสตร์เฉพาะและยุทธศาสตร์ร่วมของขั้นการดำเนินงานตามรูปแบบ การปฏิรูปการเรียนรู้ วพร.....	29
4.1 จำนวนครูของแต่ละโรงเรียนจำแนกตามสถานภาพและระดับการศึกษา (ปีการศึกษา 2554).....	80
4.2 จำนวนนักเรียนและชั้นที่เปิดสอนของโรงเรียนในพื้นที่วิจัย (ปีการศึกษา 2554).....	81
4.3 ทักษะการคิดและผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2553.....	82
4.4 ทักษะการคิดและผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2553.....	83
4.5 รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของแต่ละโรงเรียน.....	88
4.6 ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของรูปแบบ โรงเรียนบ้านทุ่งชน.....	91
4.7 คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของรูปแบบจำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการตรวจสอบ โรงเรียนบ้านทุ่งชน.....	92
4.8 ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของรูปแบบ โรงเรียนบ้านอินทนิล.....	97
4.9 คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของรูปแบบจำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการตรวจสอบ โรงเรียนบ้านอินทนิล.....	98
4.10 ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของรูปแบบ โรงเรียนบ้านน้ำขาว.....	103
4.11 คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของรูปแบบจำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการตรวจสอบ โรงเรียนบ้านน้ำขาว.....	104
4.12 ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของรูปแบบ โรงเรียนวัดสโมสร.....	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของรูปแบบจำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการตรวจสอบ โรงเรียนวัดลโมสร.....	112
4.14 ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบกับปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของรูปแบบ โรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก.....	119
4.15 คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของรูปแบบจำแนกเป็นรายด้านตามประเด็นการตรวจสอบ โรงเรียนบ้านทุ่งชันหมาก.....	120
4.16 ขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินงานในการนำรูปแบบไปทดลองใช้จำแนกตามระดับ โครงการและระดับโรงเรียน.....	125
4.17 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดด้วยโครงการ.....	126
4.18 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมอบรมเสริมศักยภาพการพัฒนาทักษะการคิดด้วยโครงการ.....	127
4.19 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ.....	128
4.20 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ.....	130
4.21 ผลการประเมินความรู้ที่ครูได้รับจากการอบรมหลักสูตรบูรณาการ ICT	132
4.22 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน.....	134
4.23 ผลการประเมินตนเองของผู้บริหารโรงเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบจำแนกเป็น รายด้านและรายโรงเรียน.....	135
4.24 ผลการประเมินตนเองของครูก่อนและหลังการใช้รูปแบบจำแนกเป็นรายด้านและ รายโรงเรียน.....	140
4.25 ผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูของครูที่เข้าร่วมโครงการ.....	142
4.26 ผลการประเมินตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบจำแนกเป็นรายด้าน และรายโรงเรียน.....	145
4.27 ร้อยละของนักเรียนที่มีทักษะการคิดตามจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับต้นขึ้นไป (คะแนนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 4.00) จำแนกตามโรงเรียน ระดับการศึกษาและระยะเวลาประเมิน.....	147
4.28 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง.....	150

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.29 ผลการประเมินตนเองของผู้ปกครองก่อนและหลังการใช้รูปแบบจำแนกเป็น รายด้านและราย โรงเรียน.....	151
4.30 ข้อมูลพื้นฐานของกรรมการสถานศึกษา.....	152
4.31 ผลการประเมินตนเองของกรรมการสถานศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบ โดยภาพรวมจำแนกเป็นรายรายโรงเรียน.....	153
4.32 ข้อมูลพื้นฐานของครูและผู้บริหาร.....	155
4.33 ผลการประเมินการใช้รูปแบบโดยภาพรวม.....	155

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารการศึกษาแบบ ใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	6
2.1 วงจรแสดงพลวัตรของการกระทำร่วมกันอย่างต่อเนื่องในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	31
2.2 ตัวอย่างรูปแบบการเขียนรายงานโครงการแบบ S.....	48
2.3 ตัวอย่างรูปแบบการเขียนรายงานโครงการแบบ M.....	48
2.4 ตัวอย่างรูปแบบการเขียนรายงานโครงการแบบ L.....	49
3.1 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้ โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก.....	63
3.2 ขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียน เป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กระยะที่ 2 : การทดลองใช้รูปแบบ.....	74
3.3 แผนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้ โรงเรียนเป็นฐาน.....	75
4.1 รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน แบบเรียนรู้จากประสบการณ์สู่การปฏิบัติของโรงเรียนบ้านทุ่งชน.....	94
4.2 รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน แบบอินทนิรมรวมใจใช้โครงการสานต่อการคิดของโรงเรียนบ้านอินทนิรม.....	99
4.3 รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานแบบ ร่วมคิดร่วมทำ นำผู้เรียนสู่การคิดสัมฤทธิ์ด้วยโครงการของโรงเรียนบ้านน้ำขาว.....	105
4.4 รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน แบบแลกเปลี่ยนความรู้สู่การปฏิบัติ : บูรณาการใช้ ICT ในการจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียนวัดสโมสร.....	114
4.5 รูปแบบการพัฒนาครู ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของ ภาคีเครือข่าย “ใจประสานใจ” เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนโรงเรียน บ้านทุ่งชันหมาก.....	122